

Tıp Etiği Hekim-Hasta İlişkilerini Yönlendirir

Hasta ile hekim arasındaki ilişkilerin tıp etiği açısından incelenmesi çok önemlidir. Hekimin hasta ile iletişiminin yalnızca onun tedavisi ve uygulanan bütün klinik işlemlerden ibaret olarak bilinmesi doğru bir olgu değildir. Çünkü hekim, hastanın aydınlatılmış onamını da alsa onunla yumuşak, insancıl, sert ses tonu bulunmayan, baştan savmacı olmayan ve asık yüzlü görünmeyen samimi ilişkiler içinde olması gerekir. Yani hasta onun bir dostu gibi olmalıdır. Eğer böyle bir ilişki durumu yoksa klinikteki tedavi bitse bile hastada bir moral bozukluğu ve hoşnutsuzluk vardır. Yine hekime olan güvensizlik, tedaviye uymama ve böylece iyileşmenin uzun sürmesini doğurur. Nitekim hastalar klinikte ilk karşılaşmada hekimin sert ya da ciddi tutumu ve ilgisizliği ile karşılaşabilirler. Ayrıca kullanılan tıbbi deyimler kişilerin kültür düzeylerine göre verilmezse anlaşılabilir ve soru sormaları için de çok az bir süre verilir. Hastaların hoşnutsuzluğu, tedaviye uymama, yanlış tedavi için dava açma, hastalara kişi olarak daha çok ilgi gösteren akupunktur yapan, masajcı, aktar, v.b.ları gibi şifa dağıtıcı olarak bilinen kişilere gitme olarak kendini gösterir. Hekimler son yıllarda hastaların sorunlarıyla çok fazla ilgilenerek hastanın kendisini unutmaktadırlar. Bu durum, özellikle onulmaz hastalıklarda böyledir.

Yine hekim-hasta ilişkilerinde klinikte hekimin hasta ile görüşmelerinde yalnız çok az bir süre hastalara bilgi verilmektedir. Sonuçta hasta, hekiminin kendisine soru sormayı istemediğini anlamaktadır.

Bugün hekim-hasta arasındaki iletişimin iyi olması ve bu konuda beceri sağlanması bazı metotların uygulanması ile olur. Hekim-hasta ilişkilerinin iyi yönde olması için değişik yollar kullanılmalıdır.

Burada hekim-hasta ilişkisinin geleneksel ilişkiden ayrıcalıklı bir boyutta ve en ideal biçimde olması gerekir. Ancak çoğu zaman hekimlerin hastaya karşı otoriter ve kontrollü elinde tutan bir davranış içinde oldukları gözlenir. Bazı yazarlar hekim-hasta ilişkisinde ideal olan özellikleri şöyle sıralarlar: Hastanın karar almaya katılması, hekim ve hastanın birbirlerine karşılıklı bağımlı olmaları, her ikisinin de karşılıklı mutlu ve ilişkide eşit güçlere sahip olmaları.

Görüldüğü gibi hekim-hasta ilişkilerindeki ahlaki değerleri inceleyen etik,böylece bu ilişkilerde yönlendirici, karar verdirici bir değer kümesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Prof.Dr.Ayşegül DEMİRHAN ERDEMİR

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi

Deontoloji AD,

Bursa